

شیوه نامه اجرایی صدور پروانه نشر

باتوجه بندهای ۱، ۴ و ۷ اصل سوم، بیست و چهارم و بیست و هشتم قانون اساسی و در اجرای وظایف قانونی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به ویژه موارد مصرح در بندهای ۱ و ۱۲ از ماده ۲ قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی مصوب ۷۵/۸/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و با استفاده از اختیارات حاصل از مواد ۲۳ و ۲۴ آن، آیین نامه اجرایی صدور پروانه نشر به شرح زیر تصویب می شود :

ماده ۱: به استناد ماده ۲۵ ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی، وظایف و اختیارات هیات نظارت بر مراکز فرهنگی و دبیرخانه آن در مورد نشر کتاب، به شرح این آیین نامه به دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر زیر نظر معاونت امور فرهنگی تفویض می شود.

ماده ۲: ناشر عبارت از هر شخصیت حقوقی یا حقیقی است که با اخذ پروانه موضوع این آیین نامه به عنوان یک مرکز فرهنگی می تواند نسبت به انتشار و توزیع و فروش کتاب اقدام کند.

تبصره ۱: کتاب به کالایی اطلاق می شود که به صورت غیر ادواری توسط ناشران اعم از حقیقی و یا حقوقی به صورت کاغذی منتشر می شود. شرح پیش نویس برای مشخصات فیزیکی کتاب کافی است.

تبصره ۲: پروانه نشر، سندی است که به موجب آن احراز شرایط و صلاحیت شخص برای انتشار کتاب گواهی می شود. از دارنده پروانه نشر در این شیوه نامه با عنوان صاحب امتیاز یاد می شود.

ماده ۳: موسس مرکز نشر باید مطابق شرایط مندرج در ماده ۶ ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی دارای شرایط زیر باشد:

۱. تابعیت جمهوری اسلامی ایران
۲. نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر به تأیید مراجع ذی ربط و برخورداری از حس شهرت
۳. محجور نبودن و عدم ورشکستگی به تقلب و تقصیر
۴. دارا بودن ۲۵ سال سن و متاهل بودن و یا حداقل ۲۷ سال برای اشخاص مجرد.
۵. انجام خدمت وظیفه عمومی و یا داشتن معافیت دایم
۶. داشتن امکانات کافی و مناسب به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ارائه سند رسمی اعم از اجاره یا مالکیت محل انتشارات

۷. داشتن مدرک کارشناسی یا معادل آن به تشخیص مراجع ذی ربط
۸. احراز صلاحیت علمی و تخصصی یا تجارب کافی متناسب با موضوع (داشتن ۵ سال سابقه کار مدیریت نشر یا طی دوره های آموزشی مربوط با تأیید کارشناسان امر)

ماده ۴: اشخاص مشروحه ذیل براساس ماده ۷ ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی مجاز به تاسیس مرکز نشر نیستند:

کارگزاران نظام گذشته اعم از نخست وزیران، وزیران، استانداران، امرای ارتش و شهربانی و ژاندارمری، روسای سازمان های دولتی، نمایندگان مجلسین، سفرا، فرمانداران، شهرداران، روسای انجمن های شهر و شهرستان تهران و مراکز استان ها و اعضای ساواک، روسای حزب رستاخیز در تهران و مراکز شهرستان ها و استان ها و وابستگان رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ تا بیست و دوم

بهمن ۱۳۵۷ در آن مشاغل بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات، رادیو، تلویزیون یا سخنرانی در اجتماعات، خدمتگزاران تبلیغاتی نظام گذشته بوده اند و همچنین توطئه گران و اقدام کنندگان علیه اسلام و جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۵: متقاضی تاسیس مرکز نشر باید تقاضانامه ای به همراه اطلاعات مندرج در پرسشنامه های مربوطه و مدارک زیر را به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان محل تقاضا تسلیم کند. ادارات باید در همان روز نسبت به ثبت تقاضانامه و تسلیم قبض رسید به متقاضی اقدام کنند.

مدارک لازم برای ثبت تقاضای نشر:

۱. تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی برای اشخاص حقیقی
۲. تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی برای اشخاص حقوقی و اعضاء موسس به همراه اساسنامه معتبر
۳. گواهی عدم سوء پیشینه کیفری
۴. تصویر گواهی پایان خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم
۵. تصویر آخرین مدرک تحصیلی
۶. اساسنامه مرکز نشر (برای متقاضیان که به صورت گروه موسسان درخواست کرده اند)

ماده ۶: ادارات کل استانی موظفند بلافاصله پس از دریافت هر تقاضانامه، نسبت به بررسی مدارک اقدام کنند و در صورت مشاهده هرگونه نقصی در آن ها، مراتب را حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری کتبا به نشانی متقاضی ارسال نمایند.

ماده ۷: ادارت کل استانی موظف ظرف مدت حداکثر ۱۰ روز پرونده تکمیلی را با درج دقیق اظهار نظر مبنی بر موافقت یا مخالفت به هیات بررسی و صدور پروانه نشر ارسال نمایند.

ماده ۸: به منظور بررسی تقاضانامه های تاسیس مرکز نشر، اخذ تصمیم در مورد هر تقاضانامه و نظارت بر فعالیت مراکز نشر، هیات بررسی و صدور پروانه نشر در معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می شود:

اعضای این هیات عبارتند از:

۱. رئیس هیات بررسی و صدور پروانه نشر که از سوی معاونت امور فرهنگی تعیین می شود.
۲. مدیر کل امور کتاب
۳. مدیر کل مجامع تشکلهای و فعالیتهای فرهنگی
۴. و ۵ - دو نفر از صاحب نظران و فعالان امور نشر به انتخاب معاون امور فرهنگی.

تبصره ۱: جلسات هیات با حضور حداقل ۳ نفر از اعضا که یکی از آن ها رییس هیات باشد رسمیت خواهد یافت و تصمیمات هیات با حداقل ۳ رای موافق معتبر و لازم الاجرا است.

تبصره ۲: دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر موظف است هر دو هفته یک بار جلسات هیات را تشکیل دهد، مگر در واردی که تقاضا یا موضوعی برای بررسی وجود نداشته باشد.

ماده ۹: هیات بررسی موظف است حداکثر ظرف مدت چهار ماه از تاریخ تشکیل پرونده نسبت به بررسی تقاضاها و اخذ تصمیم قطعی اقدام کند.

ماده ۱۰: پس از تأیید تقاضا از سوی هیات، دبیرخانه موظف است حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به صدور پروانه نشر موقت یک ساله و قابل تمدید برای دوره های بعدی به نام متقاضی اقدام کند، مگر در مورد اشخاص حقوقی که مطابق با ماده ۱۴ این آیین نامه اقدام خواهد شد.

تبصره: در صورت رضایت از عملکرد ناشر و حداقل پس از طی سه دوره یک ساله و چاپ پنجاه عنوان کتاب مناسب، هیات می تواند اقدام به صدور پروانه نشر ده ساله نماید.

ماده ۱۱: در صورت تأیید نشدن تقاضا، دبیرخانه موظف است موضوع را کتبا حداکثر دو هفته به متقاضی اعلام کند.

- ماده ۱۲: چنانچه متقاضی مرکز نشر شخصیت حقیقی باشد، پروانه نشر به نام شخص متقاضی صادر می شود.
- ماده ۱۳: چنانچه متقاضی پروانه نشر، یک گروه باشند، حداقل یک نفر از آنان باید دارای تمام شرایط موضوع ماده ۳ (به استثنای بند ۶) این آیین نامه باشد. برای بقیه موسسان انتشارات، برخورداری از شرایط بندهای ۱ تا ۵ کافی است. دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر، گواهی های مورد نیاز اداره ثبت شرکت ها را صادر خواهد کرد و حسب مورد، به متقاضی یا اداره ثبت شرکت ها، به نام شخصیت حقوقی مرکز نشر صادر خواهد شد.
- تبصره: هرگاه فرد یا افراد واجد شرایط از شخصیت حقوقی مرکز نشر خارج شوند، هیات مدیره موظف است، حداکثر شش ماه بعد نسبت به معرفی فرد واجد شرایط مندرج در ماده ۳ آیین نامه از بین خود یا دیگران برای انتقال پروانه نشر اقدام کنند. در غیر این صورت در پایان مهلت تعیین شده پروانه لغو خواهد شد.
- ماده ۱۴: درمورد اشخاص حقوقی، مدیر مسئول مطابق با اساسنامه شخصیت حقوقی انتخاب می شود و باید دارای شرایط موضوع ماده ۳ آیین نامه (به استثنای بند ۶) بوده و مورد تأیید هیات بررسی قرار گیرد و تا تاریخ تأیید، مسئولیت مدیر مسئول بر عهده فرد موضوع ماده ۱۳ است.
- ماده ۱۵: در مورد اشخاص حقیقی دارنده پروانه نشر می تواند شخصاً به عنوان مدیر مسئول مرکز انجام وظیفه کند و یا فرد دیگری را برای مسئولیت معرفی کند. در این صورت مدیر مسئول باید دارای شرایط موضوع ماده ۳ آیین نامه (به استثنای بند ۶) باشد و مورد تأیید هیات بررسی قرار گیرد. در هر حال، تا تأیید این فرد، دارنده پروانه نشر مدیر مسئول شناخته می شود. همچنین است در مواردی که مسئول به هر دلیلی از این مسئولیت کناره گرفته باشد.
- ماده ۱۶: ناشر موظف است فعالیت گزارش عملکرد سالانه انتشارات خود را که دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر ضروری می داند (مواردی از قبیل تعداد عناوین، تیراژ، نوبت چاپ کتاب های منتشره و ...) تسلیم کند.
- ماده ۱۷: در صورت فوت شخصیت حقیقی دارنده پروانه نشر، ورثه وی می توانند حداکثر تا شش ماه پس از تاریخ فوت وی، نسبت به معرفی فرد واجد شرایط مندرج در ماده ۳ آیین نامه از بین خود یا دیگران برای انتقال پروانه به نام منتقل الیه یا به عنوان مدیر مسئول اقدام کنند. در غیر این صورت، در پایان این مهلت پروانه نشر لغو خواهد شد.
- تبصره ۱: هیات بررسی می تواند در صورت تقاضای ورثه، مهلت مزبور را تا یک سال تمدید کند.
- تبصره ۲: در طول مهلت های مزبور ورثه می توانند با انتخاب یکی از وراثت به عنوان مسئول حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از فوت ناشر با ارائه مدارک لازم کتاب هایی را که ناشر پیش از فوت متعهد به چاپ آنها شده است، منتشر کنند.
- ماده ۱۸: در صورت تمایل به انتقال پروانه نشر، ناشر موظف است مراتب را کتبا به دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر اعلام نماید. هیات بررسی موظف است با رعایت مقررات این آیین نامه پاسخ لازم را کتبا به ناشر اعلام نماید و تا تأیید انتقال و صدور پروانه جدید، کلیه مسئولیت ها و تعهدات به عهده ناشر قبلی است.
- تبصره: ناشر مجاز به واگذاری و یا دریافت پروانه نشر اعم از اجاره، فروش یا صلح حقوق به غیر نیست.
- ماده ۱۹: چنانچه ناشر از شرایط مندرج در این آیین نامه عدول نماید، پروانه نشر او باطل خواهد شد. مرجع تشخیص تخلف هیات بررسی و صدور پروانه نشر است.
- تبصره: در صورت ابطال پروانه به موجب این ماده ناشر یا وکیل قانونی او می تواند کتاب هایی را که تا تاریخ ابطال پروانه به مرحله چاپ رسانده است، حداکثر ظرف دو هفته به اطلاع دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر رسانده و با تأیید این دبیرخانه منتشر کند.
- ماده ۲۰: هر ناشر مکلف است به طور میانگین هر سال ۴ عنوان کتاب با اولویت تالیف، ترجمه و تصحیح و ترجیحاً چاپ اول منتشر کند. در غیر این صورت هیات بررسی و صدور پروانه نشر می تواند پروانه را ابطال نماید.
- تبصره ۱: ناشرانی که تمدید اعتبار پروانه آنها برای اولین بار صورت می گیرد، تعیین مصداق توسط هیات بررسی و صدور پروانه نشر است.

تبصره ۲: کتاب هایی که مراحل تهیه و تدوین آماده سازی و انتشار آنها مستلزم صرف زمان بیشتر است، از قبیل کتاب های مرجع، فرهنگ ها، کتب نفیس و کتب مشتمل بر چند مجلد و مانند اینها، به تشخیص هیات بررسی خارج از شمول این ماده هستند.

ماده ۲۱: ناشر موظف است هرگونه تغییر نشانی خود را کتبا به اطلاع دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر برساند.

ماده ۲۲: در صورت ابطال پروانه نشر، دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر موظف است ضمن ابلاغ امر به ناشر، مراتب را به واحدهای سازمانی ذی ربط در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نماید.

ماده ۲۳: اخذ تصمیم در موارد سکوت این آیین نامه بر عهده دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر است.

ماده ۲۴: صدور اجازه اشتغال به نشر برای مراکز فرهنگی چند منظوره پس از صدور مجوز از سوی هیات نظارت بر مراکز فرهنگی، تابع مقررات این آیین نامه است.

ماده ۲۵: از تاریخ تصویب این آیین نامه، تمامی آیین نامه ها، بخش نامه ها و دستور العمل های وزارتی مغایر با این آیین نامه ملغی و از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۲۶: دبیرخانه هیات بررسی و صدور پروانه نشر مسئول اجرای این آیین نامه است.

ماده ۲۷: این شیوه نامه در ۲۷ ماده و ۱۲ تبصره از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

منبع: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی